

PEST, NOVEMBER 13.

46. szám.

II. FÉLÉV. 1862.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer: esütörtökön. Előfizetési díj: helyben félévre 1 frt 31 kr., s egész évre 2 frt 62 kr. a. ér.; vidékre postán félévre 1 frt 66 kr., s egész évre 3 frt 32 kr. a. ér. Az előfizetési pénzek a Szent-István-Társulat ügynöki hivatalába (Lipót-utca 8. sz.) bérmentesen, a lap szerkesztését illető levelek pedig a „Katholikus Néplap” szerkesztőségéhez (kegyes tanítórendűek épülete 35. sz.) intézendők.

Az ember.

VII.

Ti tehát házasságra léptetek, megesküdvén, hogy egymást el nem hagyjátok soha. De tehát, nem bánta-e még meg valamelyik közöletek, hogy házasságra lépett? vagy talán már mindketten megbántátok? Ne tekints többé hátra, ne gyötörd magad effélével: „csak ez ne vettem volna el; csak ehhez ne mentem volna; inkább örökké nőtelen maradtam volna; inkább pártában vénytelen volna meg.” Mire való ez? A dolgot már meg nem másíthatod. Előre tekints tehát s meglásd, hogyan intézheted ugy el ügyedet, hogy mind ezen, mind a más világon boldogulhass.

Legelőször is: egyetértők legyetek. Ha két barom járomba van fogva s az egyik „tiled”, a másik „hozzád” jár; az egyik előre törtet, a másik hátra marad: elkinozza egyik a másikat, de a szekér nem halad, vagy könnyen árokba zuhan. De tehát melyik barom engedjen a másiknak? Ha az egyik azt mondja: „én csak annyi vagyok mint te; szabd magad hozzám, én nem alkalmazkodom hozzád.” Igen, de ugyanezt mondhatja a másik is; — melyiknek van tehát igaza? Kétségen kívül egyiknek sincs, mert egyik sem akar oda jutni, hova a fuvaros akar; de ha az egyik barom a fuvaros szándéka szerint huz, a másiknak is a szerint kellene huznia. Alkalmazzuk ezt a házastársakra. Ne sértsen azonban az alkalmazás, mert nem sértő szándékkal teszem azt, hanem hasonlításképp, és az egész ennyit jelent: ha egyet nem értetek, nyomoruságra juttok; ha az egyik helyesen cselekszik is, például, az engedetlen vagy rosztévő gyermeket fenytíti, a másik fél pedig közbeveti magát s a gyermeket nem hagyja megbüntetni: a jobb és józanabb házafél sem fog boldogulni, s mindketten rosszul fognak haladni s a gyermekekből nyomorult nemzedék válik. De tehát melyik fél szabja magát a másikhoz? a feleség a férjhez? Törvény s Isten szerint így kellene lennie; mert Isten a férfit rendelte a házasság fejévé; de ha a férj éretlen gyermek, kinek, ha mindjárt 40—50 éves is, még sem nőtt

je a feje lágya, azaz, ha oly magaviseletű mint egy éretlen siheder, ki sem magát, sem indulatját nem tudja kormányozni, ki talán iszákos, pöffeszkedő, kevély, ki a vallásra mit sem hajt, vagy talán aljasságokba, házasságtörésbe merült el, az ilyennél legyen-e tehát a házasság? Bolondot nem szoktak községi bírónak tenni. Azért, minden ily esetben a feleség ne szabja magát a férjhez, hanem mind a két fél szabja magát a fuvaroshoz — az Istenhez és szent akaratjához; és ha az egyik házafél Isten törvénye szerint jámbor s feddhetetlen életet akar élni, a másik fél ne követelje, hogy a jobb rész kövesse a rosszabbat, legyen az akár a férfi, akár a nő.

Másodszor: tudhatod te azt jól, asszony, hogy nem Gábor főangyalhoz mentél férjhez, s te, férfi, nem egy Esztert, nem egy mennyei lényt vettél feleségül, hanem egy gyarló teremtményt, ki hiba- s fogyatkozásokkal teljes. Ha annyira vagytok, hogy már egymás ördögévé akartok a házasságban lenni s azt pokollá akartátok itt a földön tenni, körülbelől értésetekre adhatom, hogyan történhetik ez meg.

Tehát ugy, férj uram, ha feleséged elsózta a levest, vagy vásárlásra pénzt kér, te rögtön káromlásra fakadsz. Ha éjjél után érkezőn haza s feleséged, mivel sokat elittál meg elkártyáztál, szemrehányásokkal illet, neki esel, elhasangolod, hajánál fogva ágyából kirántod, megrugdosod, hogy máskor befogja a száját. Ha hallgat és tűr, akkor meg azért szidalmazod és ütöd, hogy álnok, megvet, még jó szóra sem méltat. Ha beteges, rossz kinézése s örökös nyavalygása miatt zuglódol, dulsz-fulsz, ha nem csak gondolod, hanem a szájadon is kiereszted, hogy biz az egész csak tettetés, és hogy a bogarat majd kivered a fejéből, s az otthoni savanyu képet ital- és játékkal üzöd el magadtól a koreszmában. — Te asszony pedig, hogyha látod, hogy férjed más asszonynyal beszélget, ugy nézesz rá, mintha hánytatót vettél volna be s hét-hosszant sem adsz neki jó szót. Ha ő kis fiatokat vásottsága miatt megveri, te őt fiacskád előtt hóhérnak, zsarnoknak czimezed, ki keressen a gyermeknek kenyeret, ne pe-

dig üsse s verje azt. Ha férjed neked valamit parancsol, te meg azért sem teszed meg azt, hogy lássa, mi-kép kénye-kedve szerint nem paezkázhatik fölötted. Ha veled rosszul bánik, hagyd ott őt a faképnél, ne menj hozzá jó darabig, mondd el hiven, uton-utfélen mindenkinek, kivel csak találkozol, mily rossz ember a te urad, te pedig oly ártatlan vagy mint a ma született gyermek. Ha öreg napa, vagy sógorasszony van a háznál, semmibe se vedd őt s főzz úgy számára, hogy a boszuság mihamar megölje, vagy futva-fusson el házatoktól.

Ime, hitestársak, ha egymás irányában ezt gyakoroljátok, ez a legalkalmasabb előkészület leend arra, hogy a pokolba eljussatok. Mert a halál után mindenki oda jut, a hova illik. A ki egyenetlenségben élt itt, oda jut, hol örökös harag s egyenetlenség uralkodik; ha pedig az örök béke s nyugalom helyére akarsz eljutni, akkor már itt a földön kell a békés s nyugodalmas életet megpróbálnod. Legyetek tehát türelmesek egymás iránt. Ha hitestársadban a hibát el nem szívelheted, nem kellett volna akkor vele házasságra lépned; mert ember nincs hiba nélkül. Avagy, csak neked van jogod hibákkal rakva lenni s követelni, hogy körülötted mindenki tökéletes legyen? Igyekeztek szelid, szívélyes rábeszélés által egymást javítani; s ha a harag fölgerjed bennetek, hallgassatok, nehogy valamely mérges szó kiröppenjen ajkaitokon s boszuságot támaszson. Másoknak semmi köze azokhoz, melyek közöttetek történnek, ne panaszkodjatok tehát a szomszédban, nénem- vagy komámasszony előtt. — Ha téged, zaklatt asszony, bubánat emészt, ne siess fecsegő szomszédnéd- vagy barátnédhoz, hogy szivedet kiöntsd, bánatodat megkönnyebbitsed, hanem menj egy más házba, s panaszkodjál ott s Annál, kinek a legjobb szive van és segíthet is rajtad, t. i. menj a templomba, hol Krisztus a legméltóságosabb Oltári-szentségben rád vár. Gyakran s buzgón imádd Istenedet, hogy könnyelmű férjednek jobbulást engedjen s adjon. Istennél semmi sem lehetetlen. S hogy annál béketűrőbb légy, — egy való esetet beszélek el.

Egy jámbor, istenfélő asszonynak rossz istentelen világfia férje volt, ki egy alkalommal, a midőn, szokása szerint, késő éjjel czimboráival a koresmában dorbézolt, ivópajtásainak azt mondá, hogy neki, valamenynyik között, legjobb felesége van: csak egy hibája van, hogy nagyon imádságos. Fogadaskép ajánlotta, hogy menjetek most, a kései időben, hozzá, s ha kívánják, álmából fölkelendő felesége rögtön, minden zsémbelődés, zugolódás nélkül, sőt legnagyobb szívességgel fog nekik vacsorát készíteni s megelőző nyájassággal fog nekik szolgálni. Az ivóczimborák ezt lehetetlennek állíták lenni, vagyis inkább ordíták. Fogadtak. Az italtól fölhevült korhely csapat fölkerelkedik, dalolva s közbe-közbe kurjongatva megy az utczákon keresztül, s elérvén az illető házat, a férj nagy robajjal fölzörgeti az asszonyt s meghagyja neki, hogy azonnal vendégelje meg az egész társaságot. — Véled talán, hogy ez az asszony dult-fult, boszusan dümmögött, hánytvetett, esörömpölt a tálak- s tányérokkal? — Talán te így tettél volna? — A kiből Krisztus s sz. lelke lakozik, nem eselekszik így. Nyájas, szives, barátságos

arczczal lépett be az asszony, s alighogy megérté férje kívánságát, csakhamar az asztalon volt az étel. A durva czimborák meg nem állhatták, hogy ezen angyali szelidség fölött esodálkozásukat ki ne jelentenék. A férj pedig elhallgatott s elkomolyodott, elsivárlt szive mélyen megindult, s a midőn vendégei eltávoztak, a bánat, szeretet és szánakozás könyeit hullatá egész éjen át eddigi rossz életmódja fölött s jobb ember vált belőle, jó keresztény lett, meggyőzetvén felesége legyőzhetlen szeretete s béketűrése által.

Ismét egy más eset. Egy asszonynak férje korhely vala, egyike azon rossz feleségtartóknak, ki, ha a koresmából haza jött, egyre kizozta feleségét. Az asszony azonban nem tett úgy, mint sok mások hasonló esetben tenni szoktak, nem viszonzta a rá szórt gunyneveket kétszeresen, hanem türt, imádkozott s dolgozott. Ott ült tehát egy alkalommal házában a korhely, fejét kezébe hajtva, lopvást egy-egy pillanatot vetve hallgatva tűrő feleségére s végre kifakadt: „Asszony, én hozzád képest ördög vagyok, ez így soká nem tarthat; vagy megölöm magamat, vagy megváltozom.” Szavát tartotta; az utóbbit tette meg. Azon órától fogva nem ivott egy csepp pálinkát sem, estve otthon maradt s békés, csöndes életet folytatott feleségével. Mit gondolsz: megtörtént volna-e ez, ha az asszony rosszája lett volna? Jegyezd meg ezt magadnak mind házár-tos férjed, mind, ha van, más házi keresztied irányában. Talán sógorasszonyod, vagy férjed más atyjafia, ki veletek lakik, keresztül jár rajtad, megférhetlen természetű s nyelveskedéseivel sok pörpatvart indít és sok bajba kever? Mi tehát a teendő?

Aranyszájú szent Jánoshoz, ama jeles egyház- atya- s nagy szenthez egykor egy istenfélő asszony járult, ki nagyobb keresztény tökéletesedés után törekedett s kérdé őt: „Mit eselekedjem, hogy Isten előtt igazán kedves tettet vigyek véghez?” „Fogadj föl egy árvát s ápolj, neveld azt a Jézus nevéért” — válaszolt a szent férfiú. A jámbor nő úgy tön; s némi idő multával ismét megjelent lelkiatyja előtt s így szólott: „Atyám! a mit nekem tanácsoltál, az nem valami különös jótétemény; mert az, kit fölfogadtam, oly szelid, alázatos s oly háladatos, hogy szinte öröm vele jót tenni. Nem tudnál nekem érdemteljesebb eselekedetet tanácsolni?” „Tudok”, válaszolt a szent férfiú, s erre egy mindig veszekedő, gonosz, zsémbelődő s háladatlan asszonyt, ki maga volt a sátán, küldött hozzá. A jámbor lélek jó ideig jótéteményeivel halmozá a kiállhatlan durva teremtést, de semmi elismerést sem tapasztalt részéről, hanem jóságát szivtelen durvasággal, nyájas kegyességét örökös dümmögéssel viszonzta. Ekkor örven-dezve járult a jámbor lélek a főpaphoz és szeretettel- jesen mondá: „Most már rendén van a dolog, most már olyat eselekszem, mit ember nem hálál meg, s a hála Isten könyvébe van följegyezve.” — Talán nem is kell az elmondottat magyaráznom. Lásd, nem aranyszájú sz. János egyházatya, hanem maga a mennyei Atya rendelte hozzád napadat, sógorasszonyodat stb. Ő jól ismeri tulajdonait; tudja, mily zsémbes, veszekedő, mily fulánkös nyelvű, sértő beszédű. Tudja ezt mind jól a jó Isten s mégis melléd rendelte; de tehát miért? Isten arra czéloz, mire czélozott aranyszájú sz. János, midőn

jámbor hívének azt a kiállhatlan gonosz természetű aszszonyt küldötte házához. Azt czélozta, hogy a béketűrést, engedelmességet, szelidséget gyakorold, hogy megtanuld a harag fejét szétzuzni, a szeretetet és szívességet a hálátlanok iránt is gyakorolni, mint ezt az ur Isten is teszi, hogy így magad részére érdemet gyűjts s menynevei rózsakoszorút fonj; ha olykor bár a koszoru tövisei ujjaidat megvérzik is s rá könyved hajatja pereg, koronád annál szebb, annál fényesebb leend. Légy türelemmel, jámbor lélek; tartsd meg szelidségedet azon roszak iránt is, kiknek körébe az ur Isten rendelt s ne vesztegesd el érdemedet türelmetlenség, szidalom s panaszlás által.

Még két mondanivalóm van ezuttal. Először: egy új szokást kell házatokba behoznotok, ha még eddigelé nem gyakoroltatok nálatok, u. m. a házi ajtatosságokat. A ker. család házának átalán véve egy-egy kiseded kápolnának kellene lenni, hol nem is gyakoroltatik egyéb, mint csupa isteni szolgálat. Munkálkodhattok, alhattok s étkezhetek házaikban, hisz ezt Isten rendelte; de hogy munkálkodástok, alvástok, evéstekek jóillatu legyen: meg kell azoknak áldva s szentelve lenniök a buzgó s erőteljes imádság által. Az imádság nemes munkálkodás Isten előtt. Illő komolysággal s buzgó áhitattal tartsátok az imaórákat, akár könyvből, akár emlékezetből végzitek az imádságot, s ne fogjatok elébb földműveléshez vagy bármily egyéb munkához, ne nyugodjatok le naplementével elébb, míg a buzgó imádság által lelketeket Istenhez föl nem emeltétek s őt nem üdvözöltétek.

A másik pedig ez: vissza ne éljetekek a házassággal. Nem terjeszkedhetem ki e tárgyban, azért csak annyit jegyzek meg, hogy sok sulyos vétek követtek el a házasság életben a hitvesek által, a nélkül, hogy megfontolnák. A lekipásztor nem igen szólhat ezen kényes tárgyról a templomban; mert ott van az ártatlan fiataltság. A gyónási-tükör sem szól világosan; sokan meg nem is akarják tudni, hogy a házassággal is vissza lehet élni, és úgy vélekednek, hogy abban mindent szabad tenniök; ugyanezért meg sem bánják, meg sem gyónják, meg sem jobbulnak s lelkismereti furdalás nélkül halnak meg ezen halálos bűnben. Meglepi egynémely vádlottat, ha oly tettek, melyeket csak csekélységnek s tréfa dolognak tartott, főbejáró vétségnek tekintenek. Tégy bár kérdést valamely életmedett koru lekipásztornak, ha sejtéd, hogy talán házasság életben nincs minden rendén. Ne szégyeld magad, nehogy szégyenkezni kellessék az itélet napján azon mocok miatt, melyet lelkeken a más világra átvittél. Vegyétek tehát fontolóra, miért rendelkezett a házasság szentsége; pusztán a testiség kielégítése végett bizonyosan nem. Hányan vannak, kiknek életsorsuk a házasságot meg nem engedi, s közöttük a tisztességes s becsületes emberek tisztességben s becsületben meg is tartják nőtelen állapotukat, azt tartván, hogy az ember Isten képe. S ha ilyenek között, Istennek hála, elegenden vannak, a kik magukat megtartóztathatják, a házasság életben levőknek sem szabad bűnösen, hanem tisztességesen, józanon s önmegtartózkodással házasság életököt élniök. A ki önmagán uralkodni nem tud, legyen bár őszhaju, legyenek bár ölnyi nagyságu fiai, nevetlen, éretlen siheder biz az.

Tudom, hogy vannak mind a felsőbb, mind az alsóbb osztályuak között olyanok, a kik más véleményben lehetnek; de bizony csak oda megy ki a dolog: hogy ki nek van elvégre igazja.

Mária, segits!

Édes hazánk harmadik folyója magyarhoni partján, sűrű füzes árnyában igénytelen halászviskó szerénykedik. Ékalakban összeállított póznák, ezekre jó vastagon halmozott szalma, elül egy kis nyílás — és a kunyhó szemünk előtt áll. Epen e pillanatban mászkál ki inkább, mint lépdel az ősz halász hálóval egyik, evező lapáttal másik kezében s a lejárt ösvényen a Dráva felé tart. Ruhája sokkal tisztességesb, mint azt egy drávamelléki halásztól várnók. Vállra vetett ködmén, ólomgombos, jól kisujtásozott mellény, sipujjas ing, mely meglepően tiszta, kék magyar nadrág kordován eszmával, s a bárányszőr-süveg igen kiemeli a valódi magyar jelleget magán hordó arcot. Ősz fürtjei vállára omlanak, bajusza gondosan ápolat, szemöldei nagyok, s ezek alatt két bogárszem egy becsületes, szelid, de egyszerű szilárd lélek fényét sugározza szét. Napbarnitotta arcán az idők vihara hullámokat hagyott hátra, a nélkül, hogy azon szenvedés vagy elégtelenség volna látható. Ugy látszik, az est tikkasztó lége heviti; s a mint azért süvegét hátra tolja, vakító fehérségű homlokot látat velünk, galambhajának mintegy folytatását. Léperei lassuk, de könnyűek s szilárdak... Míg mi őt vizsgáltuk, a folyam partjához ért. Lakatra zárt csolnakát a gyanusan emelkedő hullámok ringatják ide s tova, mint türelmetlen anya, ha gyermekét akarja elalattani.

A parton kőbe helyezett Mária-kép áll; egy megmentett utas emelé hálául. — E kép előtt alázatosan veszi le fővegét az ősz halász. Azután megáll, gondolkodva vizsgálja az eget mind a négy része felé s aggodalmasan rázza fejét.

— Anyjok nehezen kap halat névnapjára, mondja elkomorodva s nem alaptalanul.

A lenyugvó nap végsugarai alig hatolhatnak a mindinkább sűrűsödő fellegeken át, s haragjában mintegy vért sajtol ki a fekete szörnyek oldalaiból. Éjszakeről egyszerre csipős szél kerekedik, hódolatra inti az alázatos füzeket s még nagyobb reszketésbe hozza a nyugtalan Drávát. Elkésett fecskék hasítják át a tikkadt levegőt, s a távol utakról fölkaavart porfelleg sieteti a gyors léptekkel közeledő sötétséget.

A nap lesiklott ivéről s egy kiszökkent sugarával utoljára forró esőket nyom a rettegő folyam hideg ajkára. S a fekete szörnyek mintegy megőrülve rémesen kezdenek mordulni, villámszikrákat hányva egymásra.

— Anyjok nehezen kap halat névnapjára, ismétli az ősz halász, de már azért csak kün maradok, meghallgatom Isten szavát.

Ezzel fölolti ködmenét s csekély távolban a Szűz képétől egy magányos száraz fűzfa törzsökére ül.

Nem volt előtte ujság e természeti tűnemény, gyermekkorá óta ismeri azt, s még sem unta meg; mert érzi, hogy az jól esik a léleknek, s mint egy mindig megújított csodát tekinti, melynek láttára akaratlanul

meghajol a büszkeség s a lélek mindig biztosabban jut Isten ismeretéhez. A természet fia volt ő, s a természet nem tagadja meg önmagát, nem gyermekeit. Míg az elkényesztetett világfi vastag falak közé rejti magát, függőnyeit leereszti, hogy ne hallja a lágy, hízog hangokat kedvelő fül a döngő szózatot, ne lássa az álfényhez szokott szem a vakító villámot: addig ő néz és hall, lelke természetes költészetében magasra, mennybe röpül, nemesből.

Az égboltozat ez alatt végkép besötétült, koromfekete lett. A szél viharra, fűtülése zúgássá változott, mely vetekedék a földrázó dördületekkel. A fűzek mély alázattal hajlongnak a hatalmas kényur zsarnoksága alatt, s az itt-ott álló tölgyek törpe büszkeségökben mind letörve hevernek szerteszét; a fecskék helyett néhány vakmerő denevér daczol az óriási erővel, de lassan-lassan az is eltűnik. A fölkorbácsolt folyam tájékoztatja fájdalomában s házmagasságnyira emeli habkarjait, mintegy segélyért esdő kétségbeesett küzdelmében. S a villám fényénél eltűnik Mária mosolygó arca s az ezüsthüvely halász.

Mily fonséges, mily magasztos kép!

És az öreg halász átszellemült arczal fölugrik, kiterjesztett karokkal térdre hull s tudja az ég, hányadszor kiáltja:

— Istenem, Istenem, mi nagy vagy te!!

De térdelő helyzetéből ismét fölszik, éles szeme valamit lát, gyakorlott fülei valamit hallanak, mi figyelmét magára vonja.

S valóban, midőn pillanatnyi esend állott be, a vihar szárnyain siró, kiáltó hangot hordozott, s a villám a távolból közeledő pontot világított meg. Mi még habozunk, nem tudjuk, mi az, de az ősz halász, úgy látzik, bizonyos tudatra jött, mert fölkapva a letett háló mellől az evező lapátot, néhány ugrással a ladiknál terem, kirántja oldalzsebéből a lakatkulcsot, kinyitja a zárt s partra dobja. Azután visszapillant a mosolygó képhez, s bizalomtelt hangon kiáltva föl: „Mária, segíts!” eltaszítja a kisedő ladikot a parttól s víz ellen tartva törekszik a folyam közepe felé, mely vonalban a fehér pont közelebb siet s a siró gyermekhang egészen kivehető.

Tehát egy gyermek, idegen szülött, és az öreg halász nem kételkedik, nem haboz, nem fontolgot, hanem életét veszélyezteti, hogy annak életét megmentse!

Az ősz a legnagyobb erőmegfeszítéssel küzd a habokkal, s ha néha-néha karja lankad s a csolnak lejjebb sodortatik, „Mária, segíts”-el gyűjt új erőt s vivja vissza az elveszett tért.

Fővegét lekapta fejről a szélvész, s kiméletlenül zilálja ősz fűrteit, homlokerei kidagadtak, sűrű veriték-cseppek peregnék le arczán; de szemében nemes elszántság, bátorság s bizalom világlik.

A villám fényénél már kivehető a küzdelem czélpontja. Csolnakalaku kis pólya az, melyben tekeresekkel lekötözve kis gyermek fekszik, picziny kiszabadult kezeeskéit kitarva s keservesen sirva.

Bátran, ősz bajnok, Mária segít, egy élet a czél, s békésb haza a pályabér!

Most most mi ez? Nagy ég! Az

evező lapát nyelén vér esorog alá, az izmos kar reszket, az evező már-már kihull belőle.

A villám fénye Mária biztató arczára világít. Ide tekint most az ősz, szeme föl villan s újra kiáltja:

— Mária, Mária, segíts!

Végerőködéssel törekszik e fölhívás után a pólya felé, s ez épen e pillanatban a ladik mellé siklik. Az ősz az evezőt a csolnakba dobja; azután gyorsan kihajol féltérdre ereszkedve s két kézzel emeli magához a megmentett életet, fölegyenesedik, szemében örömköny ragyog, s a villám diessugarat von arca körül.

— Hála neked, szent anyám!

Dicső kép, egy Rafael vagy Murillo esetére méltó!

* * *

Évek után törődött ősz lépdelt naponkint a Dráva partján diszló Mária-képhez, viruló kis leánykát vezetve kezén. Vadvirágból font koszorúval ékesíték föl az Istenanya képét; azután letérdelve édes, gyermekded esengő hangon imádkozék a kis teremtés:

— Köszönöm neked, jó szűz Mária, hogy segítettél atyámnak engem a haláltól megmenteni; adj neki még hosszú életet s engedd, hogy én hálás leányod legyek.

— Amen, — életem vigasza, örangyalom, kedves leányom! A Dráva lassu morajjal csókolja a zöld partot, a távol malmok zúgásába csattogány dala vegyül, a pásztor fuvolyája oly szépen szól!

Beh szép az élet!

Borura derű.

* * *

Ha nemzetek sohaja világölő fájdalomviharrá leszen, ha a harci kiált zavarja föl a völgyek békés lakóit, ha ledőlnek a márványpaloták s a kisedő kunyhó orkánok martalékává leszen: emeljétek föl azt a lobogót, melyen a szent Szűz képe ragyog, tekintsetek hozzá igaz hit, remény, s szeretettel. „Mária, segíts”-el kezdjétek a harcot, mentsetek meg az ellen csapásai alatt vérző vallást, s megmentettetek mindent — hazát, szabadságot, dicsőséget!

Mária, segíts!

Mecsekháti.

Kereszthegyi bányavirágok.

I.

Egy jó pap élete s halála.

Kedves, de mégis gyászos emléktől sirhantól jövök. Engedje meg, szerkesztő ur, hogy elmondjam a „Kath. Néplap” t. olvasóinak, kinek nemes szive fölött emelkedett az. Hisz becses lapja ugyanis a kath. érület hű nyilatkozatainak közlönye, hadd legyenek tehát soraim istolmácsai azon általános, vallásos ihletésű fájdalomnak, melylyel a megboldogultnak halálakor Krisztusban testvérei, rokonai, barátai s őszinte tisztelői szerető szívben könyek között adóztunk.

A kedves, életben és halálban egyiránt szeretve tisztelt férfit, az Ur kegyelmében f. évi oct. 5-én, éjjel után két óraker megboldogult, fölünk megkönyezett tisztos halott: ft. Jók s Ágoston, érdemekben megőszült, nyugalmazott plebános s jubilaris pap.

Néhány napja, hogy átköltözött egy jobb hazába, de azóta nem mult el egy nap is, melyen emlékének ne áldoztunk volna!

Egyik vasárnap déli órákban, két ábitatos szellemű, magyar urhölgyet láték — a távolból — a megboldogultnak sírjánál. Szemeik könyben usztak, ajkaik imát rebegtek az ért, ki, a míg élt, sirt a sírókkal, örvendezett az örvendezőkkel s imádkozni sohasem szünt meg a szenvedőkért. Távoztukkor virágot hintvén a könyözött sírra, miután más kegyelt sírhantnál is elrebegték: „Adj, Uram, örök nyugalmat a megholt híveknek”, odahagyák a maga nemében párját ritkító szép tornyos kápolnával bíró sírkertet. Kegyeletes részvétöket, melyet a temetkezési készületeknél is emberbarátiilag kitüntettek, jegyezze föl az ő nevében egy pohár italvizet nyújtót is jutalom nélkül nem hagyó Isten — az élet nagy könyvébe!

En is meglátogatóm a halhatatlan emlékü elhunynak sírját — pár „Mi Anyánkban” — Isten panaszkép ne vegye! — ohajtván iránta ápolt hálás kegyeletemet leróni. . . . Az idő is osztozni látszott bánatomban. Sürti felbök toltak az előbb csak pár perczel napfényes kék égbe s áldáshozó esősepppek képében kezdtek könyeket hullatni a szánalom üdítő harmatja után sokáig epedő földre. Buesut véve a kedves halottat rejő sírhanttól, a mulandóság eszméjébe gondolkodólag merülve haladtam haza. Emlékembe jutott a 75 évet számlált, az Urban megboldogult tisztas öreg urnak élte tavasza, nyara, ősze és tele, a mint ő nekem azokat — türes perczekben — személyesen esetelte.

Született Ungváron 1787-ik évben. Itt végezte iskoláit — szorgalmasan tanulván s alsóbb osztályu gyermekeket tanítgatván. 1803-ban a mostani szathmár-egyházmegye részére papnövendékül vétetett föl. A bölcsészeti s hittudományos tanévet dícséretesen bevégezvén, 1810-ben áldozárrá szenteltetett. Kétévi kapláncodása után Dombóra neveztetett ki plebánushelyettesnek, hol tíz évig munkálkodott ifju erővel az Urnak szöllejében. Innen Szaniszlóra tétetett át saját kérelmére. Tizenkét év alatt, melyeket elégedetten, bár egy évben porrá égett falustul együtt, mégis zugulódás nélkül itt töltött, atyailag leereszkedő modora és mindenkit megnyerő böles pásztorcodása által annyira magához édesgette a híveket, hogy fájó könyvek perogtek arcaikon, midőn — a sokkal jövedelmezőbb esanálós plebániára érdemesítettvén, — igaz szeretetet lehelő végbeszédében bucsuzott el. A falu szegényei bizonyára most is áldólag emlegetik nevét!

Csanálason ugyan nagyobb teher nehezédék gyengült vállaira, de ő könnyűnek találta az Ur igáját és bizván Abban, ki erőt s kegyelmet ad a hozzá tiszta szívből kiáltozóknak, mitsem mulasztott el, mi által Isten diésőségét emelhetette, a maga és a hívek lelki üdvét előmozdithatta. Itteni hosszas — tizenhét évi — Isten előtt bizonyára kedvesen gyümölesöző fáradozása után — Csanálason is leégvén egyszer egész faluja — nyugalmasabb helyre, közelebb rokonaihoz — Ungvár felé kívánczolt. — Ebbeli szerény kívánsága csakhamar teljesült is; mert a kegyes szívü, szelid lelkü. halhatatlan emlékü, Urban boldog püspök Hám János ő excja értesülvén erről, megkínálá őt Zajtával; hová a testében gyengülő, de lelkében fáradhatatlan söt, mondhatni — bár akkor már 64 éves volt — ifju pap csakugyan át is ment — volt híveinek áldáskívánataitól kísértetve,

Zajtán az ohajtott üdülés helyett betegséggel látogató meg őt a látogató esapásaiban is imádandó Isten. Az 1854-diki járványos epemirigyben szenvedő beteg híveket hitbéli vizsgálatás s lelki erősítés végett — minden előítélet nélkül a ragályra — önföláldozólag látogatóván, minthogy a Gondviselésnek úgy tetszett, ő is alája vetetett az érintett betegségnek és egy nap egy éjjel, úgy szólván, eszméletlenül volt kötve kór-ágyához.

Míg az Ur így próbálta hü szolgáját, az alatt a hü szolga szolgájának hitlensége következtében háza körében minden értékesebb s haszonvehetőbb tárgyaiból kifosztatott, azon hiszemben levén a hitelen szolgálat egyetértő orozva fosztogatók: hogy a gyöttrő kinok által eszméletétől megfosztott, szelid lelkü plebános a halál bizonyos áldozata leend. De esalatoztak.

A kegyes és irtalmas Isten azt akarta, hogy az, kinek jobban való állhatóságát próbálá, esodálatosképen — néhány palaczk fris kutviznek kiirítése után, a mint ezt ő maga beszéle, meggyógyuljon. Lassan-lassan magához jött.

Harmadnapra föllábadván, szomoruan kénytelen volt tapasztalni, hogy kenyere sincs a háznál, annyira kifosztatott mindenéből gazdasszonya barátjai s barátnéi által; még a bort is kihordták pinézéjéből.

Bár rosszul esett ez az áldott jó öreg urnak, még sem zugulódott Isten ellen, hanem békével türe sorsát, sz. Jobbal fölkiáltván: „Az Ur adta, az Ur elvette, legyen áldott szent neve!”

Jobb érzelmü szomszédainak utasítása folytán későbbben mégis sikerült elorzott jószága némi részének nyomára jönie.

Az Ur azonban még sem elégette meg a próbát. Alig mentek a betegség és tolvajlás okozta bajok feledésnek, az Ur egy új és sokkal érzékenyebb esapással sujtotta szolgájának sajtó, de azért még sem esüggedő kebelét. Egy véletlenül kiittott tüzvész — talán büntetésül a jámbor életü pap ellen elkövetett tolvajlasi merényért — az egész falut elhamvasztotta.

Nagy hatással volt e szerencsétlenség reá. Gyenge idegzetét egészen megzavarta az ijedség; csak nagy lelkének tulajdonitandó az erély, melynél fogva lázrohama áldozatául nem esett!

Bámulandó volt benne ama Isten akaratjábani megnyugvás, melyet magaviseletében az említett szerencsétlenség közepekké kitüntetett. Talán Job sem viselte magát különben akkor, midőn háza gyermekeire roskadt. Mint százasdos tölgy, melyet a diühöngő vihar tövéből kitepni nem képes, úgy állott ő a viszontagságok közepekké. Mindazonáltal az aczélnek is engednie kell rugékonyságából az időnek miatta; ő is kénytelen volt engedni buzgalmából hajlott kora miatt. (Vége köv.)

Lélekfi János.

Katholikus hitelet.

Pest, nov. 9. Igen szívesen nyitjuk meg lapunkat kath. mesteremberek részéről Isten templomai számára közmegelegedésre készített műveknek méltánylására. F a z e k a s János, pesti orgonaépítő művész, ki O r s z á g Sándor jeles tehetségü s minden ajánlatra méltó veje közreműködésével hazánkknak több templomában részint új orgonát készített, részint kijavított, közelebb Kis-Kun-Majsán és Kalocsán művészi ügyességét bizonyította be úgy, hogy az illető urak részéről fényes elismervényekkel megtiszteltetett. Főnebb nevezett Fazekas János és Ország Sándor orgonaépítő művészek ajánlatára ezennel közöljük a két elismerő iratot. a) „Üdv az olvasónak az Urban! Alulírott hitelesen nyilvánítom s tudtára adom mindenkinek, kit a dolog illeti, hogy F a z e k a s János pesti orgonaépítő művész a kis-kun-majsa-városi szentegyházban szazadunk kívánata szerint egy varázs külsejü, szépen aranyozott, gépezetére meglepő s ildomos, erős, hangjára bájoló, játékára könnyüded huszonnégy változatu, tökéletesen kielégítő orgonát készített; melynek hitelére és a művész urnak ajánló diéséretére adom ezen aláírással erősített bizonyítványomat, azon hozzáadással, hogy a művet látni, hangját hallani igen, de érdemlegesen leírni nem lehet. Kelt Kis-Kun-Majsán, 1862. K o m á r o m y Károly, h. alesperes és plebános.” — b) „Nyilatkozat. Alulírott a tanító-képezdében F a z e k a s János orgona-építész által föllállított hat változatu új orgonát f. 1862-dik évi július 26-kán megvizsgálván kötelességemnek tartom tiszta lelkismerettel a műről nyilatkozni, a mint következik: 1-ször: az orgona mind belsőleg mind külsőleg és minden alkatrészeiben szorososan a szerződés értelme szerint van elkészítve; szerkezete jól kimért, erős és tartós, minden részéhez igen könnyen lehet hozzáférni, a mi ezen művet különösen ajánlja, mert maga a játszó is könnyen helyrehozhat minden a gépezetben eshető kisebb hibát, ha érti; külseje egyszerű és diészes, hangja az összes változatoknak igen tiszta, együttvéve kellemes, jól öszhangzó és batásos, a nélkül, hogy zajosnak lehetne mondani, egyenkint a változatok igen jól szölálnak meg, s alés felhangjaikban sajátlagos jellemöket igen jól fejezik ki. . . . 2-or: az orgona szerkezete szakértő és számitó művészre mutat és Fazekas urnak becsületére válik, hogy a csin-sipok tiszta és kemény czinből gondosan vannak kiállitva; a fasipok pedig oly gondosan megválasztott anyagból készittettek, hogy egy csomót rajtok észrevenni nem lehet, ezen föltul a szu rágása ellen is megóva vannak az által, hogy belül mindenik sip mázzal van bevonva, a fujtatók elég erősek szerkezetükre nézve, és

elégéséges léget meritenek és ezt kitarosan egyenlő mennyiségben adják ki. — 3-or: Nem tartózkodom különösen kiemelni Fazekas János ur részére azt is, hogy ezen művet igen jutányosan 800 o. é. frtért készítette el, holott ily műnek szokott ára 1000—1200 o. é. frt és habár jutányosan állította is ki a főnebb dícsért orgonát, mégis gondosan és becsületesen felelt meg az elvállalt kötelességének. Ennél fogva ezen becsületes művész urat lelkismeretesen ajánlani bátorodom. . . . Kelt Kalocsán jul. 30. 1862. Lang János, főegyházi zenekarigazgató és zenetanár a tanítóképzésében.

Pest, nov. 7. Említettük már, hogy a jótékonyágában kifogyhatlan veszprémi püspök ő exca, nem különben a ft. veszprémi káptalan közelebb tetemesb alapítványokat tett a kaposvári kath. gymnasium javára. E nagyszerű alapítványok örök emlékére közöljük az illető okmányokat. Püspök ő exca ngos S o m s i c h Pál urhoz ugymint a kaposvári gymnasium alapjára ügyelő bizottmány elnökéhez a következő levelet intézte: „Nagyságos kir. tanácsos ur! A kaposvári gymnasium alapítványi tőkéje szaporítására nagyságodnak, ugymint ezen gymnasium alapjára ügyelő bizottmány elnökének — ime, itt Isten adományából örömmel küldök egy 140. sz. 5000 frt és egy 2713. sz. 1000 — összesen hatezer ezüst frtról szóló magyar földtehermentesítési kötelezvényeket, az ez évi május 1 től kamatozó szelvényekkel együtt. Ezen intézetre Istennek áldását esdvén le mennyből, őszinte tisztelettel maradok nagyságodnak, Veszprémben, aug. 28-dikán 1862. kész köteles szolgálja R a n o l d e r János, veszprémi püspök.“ — A ft. veszprémi káptalan pedig főnebb tisztelt kir. tanácsos ő nsgát a tett alapítványról a következő levéllel értesítette: „Nagyságodnak f. évi augustus 24-ről, a kaposvári gymnasium érdekében irt becses fölhívása folytán, van alkalmam nagyságodnak tudtul adni, mikép a veszprémi káptalan, a kaposvári gymnasium alapjához f. 1862-dik évi oct. 1-től kezdve — évenként 300 frt. o. é. összeggel járulni elhatározta, s azt jegyzőkönybe igtatván, annak fizetésére az utódokat is kötelezte. Miről nagyságodat a káptalan nevében ezennel tisztelettel értesíteni szerencsém van. Teljes tisztelettel maradtam nagyságodnak, Veszprém, sept. 27-kén 1862. aláztos szolgálja M a r k l I g n á c z, dulcignoí ezimzetes püspök és káptalani nagyprépost.“

Győr, nov. 2. A legélenkebb részvétellel kísérvén a növendékpapság nagy reményekre jogosító törekvéseit, a „Kath. Néplap“-ban helyet kérünk eme rövid közlésünknek. Salvianusnak jeles iratát magyarra fordítván a helybeli papnöveldeben főnálló Sz.-Imre-Egylet tagjai, annak egy példányát a tántorítatlan hazafiságáról szintugy, mint kitűnő kath. érzelmeiről jelesen ismert és tisztelt b. E ö t v ö s József ő mlgának a legőszintébb tisztelettel elküldötték. Ő mlgá szivesen vette a zsenge adományt s az egyeletet igen becses válaszzsal örvendeztetette meg. Ezennel közöljük mind az egyeletnek kísérő, mind pedig báró ő mlgának válaszelevét: „Méltóságos báró ur! Mi győrmegyei növendékpapok több honi növeldeink vonzó példájára mltságos megyei püspökünk kegyes helybenhagyásával irodalmi társulatot alapítottunk magunk között Szent-Imre-Egylet név alatt oly czélból, hogy az iskolai kötelmek teljesítése után fenmaradt szabad időt folytonos olvasgatás- és tanulmányozásra fordítva, a magyar egyház-nemzeti irodalomnak eleve ugyan csak szerény ismerői, de idővel majdan napszamosai lehessünk. Nevezett egyeletünk a kitzított czélhoz növeldei s egyleti könyvtárunk szorgalmas igénybevetelével, vallásos és vallásosan nemzeties tételek kidolgozásával, a külföldi jelesebb irodalmi termékeknek a magyar irodalom kertjébe való áttitítésével s a szent-atyák örökbeesü iratainak édesen zengő anyanyelvünkkel lefordításával törekszik eljutni. Igy az 1860-1-iki tanévben megalakulásának hajnalán, tagjainak Salvianus „De Gubernatione Dei“ című nyolcz könyvét tüzte ki magyarítás végett, mely munka a mult 1861—2. évben teljesen elkészült és már a sajtó alól is kikerült. Im itt méltóságod előtt egy példány a most már magyar Salvianusból! Mltgos báró ur! Midőn az egyházi pályát választók jövendő működésünk teréül; nem szüntünk meg a kedves honnak is szerető fiaii lenni, nem szüntünk meg Hunnia jóléteért forrón imádkozni, de sőt azóta többször megenlékezünk délibabos szép hazánkról imáink között, mert ugyanis szerintünk a vallásosság igenis megegyeztethető a hazafisággal, mit

régén bebizonyítottak már azon dícsőemlékű főpapok, kiknek nevei aranybetűkkel irvák honi évkönyveink eseménydus lapjain. . . . Sajó, Várna, Mohács gyászmezején a busongó fehérvirágokat főpapi vér is pirosítá. Ősi törvénykönyvünk nem egy mélybelátásu, hona boldogságát szívén hordó főpap üdvös tanácsairól tesz bizonytságot. Azon vallásos szellem, mely őket lelkésíté, mely őket a tanástermekbe és harszmezőre egyíránt hívá, követé, mely tetteiknek irányadóul szolgált, most is tulajdona a magyar klerusnak. Két kamrája van a papi szívnek is, mig egyikben a szent hitért, — miért ne lángolhatna másikban a szép honért az ősi magyar vér?! . . . Igen, mltgos ur! mi is szeretjük hazánkat, mi is várva várjuk azon hön ohajtott napot, melyen szent jogaiba visszahelyeztetik sokat szenvedett nemzetünk; mi is őszinte örömmel olvasunk minden könyvet, mely honunkat, habár távolról is, érdeklí. Msgodnak a „XIX. század uralkodó eszméinek befolyása a társadalomra“ című europaszerte ismert kitűnő jelességű művét is olvastuk megjelenése után azonnal, melyben mltgod Salvianusról is tesz említést. Ime ezen okból bátorokodunk egy példányt az általunk lefordított „Salvianus“ból mltgodnak bemutatni. Fogadja kegyesen, mint szerény nyilvánulatát azon őszintén mély hazafüni tiszteletnek, melylyel mltgod iránt viseltetnek és viseltetni meg nem szünnék, Győr, oct. 9-én 1862. a győri nagyobb papnövelde Szent-Imre-Egyletének tagjai.“

A mltgos báró urnak válasza így hangzik: „Tisztelt egyelet! Élénk figyelemmel követve mindent, mi nemzeti irodalmunk emeléséhez vezethet, nagy érdeklé kísérem azon egyes társulatok tevékenységét, melyek irodalmunk különböző, főleg tudományos ágainak művelését tüzték ki feladatokul. Fogadják tehát a tisztelt Sz.-Imre-Egylet tagjai legőszintébb hálamat a szívesességért, melylyel multévi tevékenységöknek szép eredményét velem közölni kegyeskedtek. — Valamint azt, hogy Salvianusnak művét magyar fordításban bírjuk, irodalmi tekintetben fontosnak tartom, ugy maga a fordítás, melyet eddig a hatodik könyvig átnéztem, az idegen írónak nem csak gondolatait, de irányának egyes sajátágait is jól fejezi ki, s önök Salvianus ily fordítása által valódi szolgálatot tettek irodalmunknak. Engedjék meg, hogy, midőn ezen meggyőződésemet kimondom, egy-szersmind azon őszinte tiszteletemet fejezhessem ki, melylyel maradtam a tisztelt egyeletnek aláztos szolgálja báró E ö t v ö s J ó z s e f P e s t e n, oct. 30-án 1862.“ Adjón a Mindenható az így kitzüntetett egyeletnek fényes gyarapodást!

Győr, nov. 6. (A győri oltáregyleti kiállítás.) A lelkesedésnek, a buzgalomnak csak akkor van valódi beese s érdeménye, ha tettekben nyilvánul; e tettek milyenségéről szoktunk többnyire következtetni az egyénre, szoktuk mérlegelni annak lelkiületét s érzeményeit, az általa véghez vitt tárgyat illetőleg, szeretetét, melylyel azt fölkarolta, buzgóságát s kitarását, melyet annak kiviteléig tanusított. Nem kell itt sokat kutatni s vizsgálni az indokokat, melyekből az kiindult, a módot, melyet követett, s a czélt, melyet magának kitzított. Tekintstik az eredményt, s mindez híven, tiszta fényében föltárul előttünk. Tudva van, miszerint ő mlgá megyés főpásztorunk buzgósága következtében városunkban is megalakult ez év első hónapjában az oltáregylet Z i c h y szül. C s á k y Gabriela grófnő ő mlgá elnökléte alatt. A főpásztori szó azonnal fogantatba vétetett; városunk előkelő hölgyei azonnal összeültek, tanácskoztak az ügy mikénti rendezéséről. Szép látvány volt, tapasztalni e buzgó s ajtatos nőket, mily lelkesedéssel s szent örömmel gyülekeztek össze! Ott leheté látni körükben többször az elnöklő grófi hölgyet, kinek vallásos keble s aláztosságban ragyogó szíve épe nem tartá méltósága alattinak, a gyűléseken szavát hallatni. A t. papság is, ismerni tanulván az ily egyletek üdvös eredményeit, észszel, szívvel s áldozatkészséggel támogatá a gyöngö női kebel hiányait. Mily eredménnyel buzgólkodtak Isten dícsőségét s a szegény egyházak fölségelését keblökön hordozó ez ajtatos nők: bizonyítja a f. évi october 15-én s következő napokon közszemlére kitzárt kiállítás, mely gazdagságra s fényre nézve mindenkinek méltányló dícséretét kiérdemelte. Azonban a kitzett tárgyakat illetőleg, álljon itt a hivatalos kivonat, a mint ez a püspöki körlevélben közöltetett, vonzó példál s őszintésül az ily egyletek ócsárlóinak s általán tudomásul, mennyit lehet tenni krajczárokból. Ugyanis volt kitéve: vállkendő 6, miscing

12, karing 16, karing ministerek számára 14, corpora le108, palla 108, kehelytöröl 132, kéztöröl 72, oltárbrosz 20, oltárterítő 3, miseruha 10, vecsernye-köpeny 1, velum 2, stola 3, velum ciborii 4, bursa 4, oltárvánkos 14, ministerruha 2, ezüstkehely 1, feszület 1, nagyobb s kisebb kereszt 4, füstölő 2, lámpa 1, gyertyatartó 4, misekönyv 2, oltárszőnyeg 1, ampolna 3 pár, virágtartó 2, utolsókenet szentségére szolgáló edény 2, husvétii gyertya 1, quadratum 12, stb. Ime, a csak alig 10 hónapos esemetének gyümölcse, melyből eddig 26 templom részestilt. Szép s kötelességünk is szegény felebarátainkon segíteni, de mennyivel szebb s szentebb kötelemünk, megtakarított filléreinket az Ur oltárára áldozni s Annak dicsőségét gyarapítani, ki mindenét fölládozá éretttünk. Ó bizonynyal bőségesen fogja visszafizetni azon lelkes hölgyeknek is, kik nem kimélve fáradságot, oly sokat áldoztak a sz. ügy fölvirágoztatására, s kik ömunkájokkal is iparkodtak egy-egy követ hozni az Ur e sz. épületének minél fényesebb föllépítésére! Az egylet eddig számít 1400 imádkozó s körülbelül 200 jötevé tagot. Adjon a Mindenható ezen örvendetes kezdetnek minél szebb gyarapodást! **Vértesi I.**

Bessenýő, oct. 28. E hó 14-én itt papi s ezzel kapcsolatban mestertanítói gyűlés tartatott. Reggeli 10 órakor a Szentlélek ünneplés segitségülhívása után a kerületi ft. lelkész urak a helybeli iskolába jönni sziveskedtek, hol mindenek előtt alulirott, mint tanácskozmányi jegyző által, e következő okmány olvastatt föl: „S c i o v s z k y János, a romai sz. egyház jerusalemi kereszthez címzett áldozárbibornoka, Isten és az apostoli sz. szék születtét követje, Magyarország herczeg-primása stb. stb. Emléklül adjuk e jelen iratunk értelmével mindnyájoknak, kiket illet, hogy, miután ft. Gyurics Lőrincz, ezen kerületnek eddig működő alesperese és az elemi iskolák föllügyelője, éltesebb kora és hanyatló egészsége miatt, mind a két hivatal alól magát fölmentetni kérte és miáltalunk föl is mentetett volna, tekintetbe vévén a kerületi plebánus urak titkos módon történt kívánataik és ajánlataik ft. Sebestény Lajosban központosított többségét, amugy is jeles észbeli tehetségeiről, hazánkban divatozó nyelvekbeni jártasságáról és működéseiben ügyességéről dicsért ft. Sebestény Lajosnak mind a két hivatal megadtuk s adományoztuk és így őt a verebélyi kerület működő alesperesének s az elemi iskolák föllügyelőjének kineveztük; adván neki hatalmat és parancsot“ stb. Szűnni nem akaró éljennel fogadta e kinevezési okmányt mind a jelen volt ft. papság, mind pedig a tanítói kar; mert azon édes meggyőződés él mindnyájunk lelkében, hogy ft. Sebestény Lajos bessenýői plebánus urban oly lelkes és mély tudományu esperest nyertünk, ki alatt, minden körülményben bizton tájékozó tudománya s tapintatos bölcs vezérlete mellett, kerületünkben a kath. hitélet szebb és szebb virágzásnak induland. Adjon a jó Isten erőt és egészséget a ft. esperes urnak, hogy mi tanítók is utmutatása és bölcs vezérlete alatt hivatásunknak annyban és jobban megfeleljünk, s a népnevelés mezején az anyszentegyház dicsőségére és édes hazánk boldogságára működhesünk. Gyönyörű remek volt azon megnyitó beszéd, melylyel ft. esperes ur tanácskozmányunkat megnyitotta. Előreboesátá azon nyomasztó állapotot, melyben a tanítók régi időkben mind állási, mind anyagi tekintetben sinylettek; kiemelte különösen az egyház érdemeit, mely, látván a népnevelésnek sülyedését, első volt, mely a kor kívánatának és szükségének megfelelő képezdéket állította, hogy nemesak névszerint, hanem kiképezett tanítók t neveljen; hogy a tanítók erkülesi tekintélyöket szilárdítsa, azokat magához fölemelte, nagy családjának tagjaivá tette, névkönyvébe beigtatta, oltalma s védelme alá helyeztette. Hogy anyagi létüket biztosítsa, s javítsa, mindent elkövetett, hogy nekik tisztességesebb jövedelmet szerezen. Hogy pedig azon siralmas sorsukon, melybe a tanítónak családja, halála esetén, legtöbnyire jut, segítsen, nyugtintézetet állított, melyből betegsége vagy elaggott kora miatt a tanításra képtelenné vált tanítókról, ezek özvegyeis gyermekeiről anyagilag gondoskodott. Mély tisztelettel megemlítette itt ft. esperes ur bibornok hg primás ő eminentiáját, ki annyi bőkezű áldozatok között ezen nyugdíjintézetet 5000 o. é. forinttal fölségelni méltóztatott; továbbá a mlgos ft. esztergomi főkáptalan, mely ugyane ezéla nagylelküleg 1000 o. é. frtot adományozott; és még több egyházi férfit, kik e szent ezéluhoz áldozati segéyleiket meghozni sziveskedtek. Vegyük jutalmu-

kat Attól, ki minden az ő nevében gyakorolt jó tettet százzoroszan szokott visszapótolni. Inté továbbá ft. esperes ur a tanítókat, hogy mindezen jótéteményeket csak ugy hálálják meg igazán, ha az egyháznak hü hivei s tisztelői leendnek. A ft. esperes urnak ezen atyai szavai a legjobb hatást gyakorolták. A legközelebbi tanácskozásra e kérdést tűzé ki ft. elnök ur: „Miben áll a gyermekkekeli szelid és emberséges bánásmód, és miért kell erre annyira ügyelni?“ Azon tanító, ki e kérdést legjobban fogja megfejteni, ft. elnök ur által 1 darab cs. arannyal fog jutalmaztatni. Végre áldást esdett a Mindenható ft. elnök ur mindnyájunkra, hogy megkezdett pályánkon Isten dicsőségére s a nép javára haladhassunk. Alulirott röviden nyilvá nitá azon édes őszinte örömet, melyet minden tanító szívében érez, hogy ő eminentiája oly lelkes egyént állított a tanítás és népnevelés élére.

Veszely László,
bessenýői mester-tanító.

Mándok, oct. 12. Jelen soraim tolmácsai azon szívet s lelket egyaránt emelő ünnepléynek, melynek mai napon e kisded város hasonlóul kisded, de csinos szentegyházában szemtanuja valék. Ma ment ugyanis végbe a mlgos grófi család s az e alkalomra nagy számmal összegyűlt hivek jelenlétében ünneplés fölszentelése azon egy pár szép lobogónak, melylyel mlgos gróf F o r g á c h Kálmánné szül. báró P o n g r á c z Eleonora a mándoki szentegyházat megajándékozni kegyeskedett. A nemes grófnő ugyanis, kit ritka szívjósága, mindenkit meglepő, leereszkedő nyájas magatartása s igazi, szívből eredt valóságos buzgalma a vidék bálványává tőnek, mint a mult évben négy remek festményi képben, ugy ez évben is, két drága kémből készült lobogóban meghozta Isten házának a hála s tisztelet önkényes adóját. A nagylelkü adományozó grófnőnek a mándoki szentegyház földszítésében szerzett érdemeire vonatkozólag, azokat nem sorolom elő, nehogy sérteni látszassam ismert szerénységét; az egyes nagybeesű ajándéktárgyakról, melyekkel ez egyházat dusan elhalmozá, csupán annyit bátorodom ezen lapok t. olvasói tudomására juttatni, miszerint a mlgos grófnő pár év alatt értékes adományaival föllekesíté a szóban levő szentegyházat elannyira, hogy esinosság tekintetben rövid időn kiterjedt megyénk bármelyik első rangu egyházával ki fogja állhatni a versenyt. Vajha Isten sok ily kegyes pártfogót támasztana minden oldalról zaklatott anyszentegyházának! Vajha mielőbb visszatérnének ama boldog idők, miön főurnóink egymással versenyezve szorgalmatoskodtak az Ur házának föllekesítésében! — A fölszentelési szertartást ft. Györgényi Ignác fáradhatlan buzgalmu s érdemekben gazdag szabolesmegyei főesperes s kis-várdi plebánus ur végezte. Ugyanez alkalommal szenteltetett föl az említett főesperes által egy a mándoki buzgó hivek által fölláított fakereszt is a temetőben, hol C s i n t a l a n Alajos kékesi plebánus ur érzékeny s valóban szívhez szóló beszédével oly hatást idézett elő, hogy a jelenvolt hivek nagyobb része alig bírá magát a hangos zokogástól visszatartani. Ily termő a hitélet Mándokon, hol a vidék őrangyala, a jó tettekben kifogyhatlan mlgos grófnő, jó példával menvén elő, maga után vonzza a jóra még eléggé hajlandó hiveket is. Engedje is a mindenekre gondot viselő Isten, hogy alattvalói áldásaitól környezve, mind a mlgos grófnő, mind általában az egész grófi család az egyház disze emelésé s a hon java előmozdítására sokáig viragozzék!

Szécseány (Nograd megye), oct. 21. Ngos és ft. Sz á n t ó f y Antal esztergomi kanonok ur a nógrádi főesperesség hivatalos látogatását bevégezvén, „szivélyes vonzó modora, egy pillanat alatt mindent átölelő figyelme, éles belátása a dolgok mélyébe, leereszkedése az iskolás gyermekekhez, és fáradhatlan kitartása azok kérdezgetésében általános tiszteletet gerjesztett.“ Ó nsga különös hálára kötelezte a szécseányi hiveket azon nagylelkü ígéréttel, hogy a szentély hiányzó edényei megszerzetésére vagy az elhasználtak, kopottak és roncsoltak kicserélésére lehetőleg olesón, de mégis csinos szent edényeket küldeni méltóztatik.

Szent-László-társulati ügy.

Pest, nov. 7. Nem titkolhatjuk el örömünket azon örvendetes tapasztalás fölött, hogy fővárosi politikai lapjaink közöl

több, nemkülönbön egyiket vidéki lap is a Sz. László-Társulat mindinkább méltányolt tevékenységéről szóló tudósításainkat figyelembe veszik s azokat egész terjedelemben, vagy legalább tömött kivonatban olvasóikkal közlik. A nagyhorderejű társulat által kitűzött s változatlanul szem előtt tartott czélok bizonyára teljes mértékben megérdemlik a hazai sajtó eme figyelmét, valamint más részről a társulat tiszteletteljes elismeréssel veszi s továbbra is kikéri és reményli ezen szives figyelmet. A társulat minden ügye, tanácskozásai, valamint jótékony adakozásai általunk nyilvánosság elé hozatnak, hogy mindenki meggyőződjék, miszerint Isten dicsősége, a kath. anyaszentegyház java s hazai és rekonszermázásu hittestvéreink jól fölfogott vallási s erkölcsi örök érdekei képezik a czélt, mely után a társulat ösztinte s lelkismeretes gondossággal törekszik. Igen helyesen jegyzi meg az „Egri Posta”, hogy „a közbizodalmat valóban emeli, midőn” ezen „társulat ügye... ily nyíltan és tisztán kezeltek.” A lapok, a Sz.-László-Társulat tevékenységéről szóló tudósításokat minél sürűbben közölve az egyháznak, a hazának, a közvállalosság- és erkölcsiségnek föltötte hasznos szolgálatot tesznek.

Különlétek.

— Bibornok-hg-primás ő eminentiája az ő-turái tűzkárosultak fölségelésére 100 o. é. forintot kegyesen ajándékozni méltóztatott.

— Monyoró-keréki Erdődy Erzsébet grófnő ő exca mint a Nagy-Bold.-Asszonyról czimzett nagy-tapolcsányi anya-egyház buzzgó védasszonya e templom megújítására 6000 frtot ajándékozni és a plebániának átalakítására mintegy 13,000 o. é. frtot nagylelkűen fordítani; továbbá a kisvendégi templom oltárképének minélelőbbi elkészítésére 100 o. é. frtot adományozni és ugyanezen kisvendégi templom tornyát nagy költséggel kijavíttatni; végre a prasiei plebániát tetemes költséggel megbővítetteti s gazdasági épületeivel együtt zindelytetővel ellátni méltóztatott. Isten fizesse meg a nemeskeblű védasszonynak e páratlan hőkezűségét!

— Báró B é m e r László, volt nváradilat. szert. püspök élte 77-dik évében, f. hó 4-én. délutáni 1 órakor Ungvároitt szendertült át jobb létre, alig néhány órányi csuklasi betegség után. Ő mlga néhány nap előtt jött Ungvárra, hol is házat vevén magának, itt akarta hátralevő napjait nyugalomban leélni, s alig költözött szobájába, melyet számára ideiglenesen berendeztek, negyednapra elhunyt az Urban. Élete feledhetlenné teszi nevét. Áldás poraira!

— Ngos és ft. Schreiber László apát, győri székes-egyházi és püspöki udvari kanonok, rábaközi főesperes, püspöki iroda-igazgató és hittudor mult hó 24-kén éji fél 12 órakor élte 35-ik évében, hosszas betegeskedése és végelegyöngülése következtében meghalozott. A boldogult hült tetemei ugyanazon hó 27-én délelőtti 9 órakor a székesegyházi sírboltba tétettek a jövődö föltamadásig tartandó nyugalom helyére, az engesztelő szent miseáldozatok pedig nyomban a temetés után a Mindenhatónak bemutatattak. Béke poraira!

— Ungvárról értesülünk, hogy Csurgovics János, a munkácsi gör.-kath. káptalan érdemteljes prépostja mult hó végén meghalozván, általános részvét közt temettetett el. A boldogult jeles férfiú majd 40 évig volt az ungvári gymnasium igazgatója s utóbb az egyházmegyének 7 éven át sede vacante általános tisztelet püspökhelyettese. „A megye — írják — méltán gyászolja ezen jeles főpappját, ki tudományossága és tapintat-teljes működése miatt valamennyi köröknek rend- és valláskülönbség nélkül kedvence volt. Nincs a megyében ember, ki, őt ismerve, áldást ne mondjon poraira.” Az örök világosság fényeskedjék neki!

— Megjelent „Magyar Egyházi Szónok.” Folyóirat. Vasárnapi, ünnepi, böjti, alkalmi s oltári beszédek, valamint homiliák gyűjteménye. I. évi folyam. Szerkeszti és kiadja G a r a y Alajos, pécsmegyei áldozár, XI. füzet. Pest, 1862. E füzet tartalma — mely az előfizetőknek már szét is küldetett

— a következő: Pünkösöd után XVIII. vasárnapra (I. II.); Pünkösöd után XIX. vasárnapra; szent Vendel napjára (I. II.); Pünkösöd után XX. vasárnapra; Mindszentesk ünnepére (I. II.); Pünkösöd után XXI. vasárnapra; halottak napjára; Pünkösöd után XXII. vasárnapra; szent Márton püspök napjára; Pünkösöd után XXIII. vasárnapra.

— Előfizetési fölhívás ily czimű munkára: „Egyetemes Magyarországi kath. Egyházi Névtár” 1863-dik évre. E munka mintegy 20 nyomtatott iven, magában foglalandja az összes magyarországi romai és görög kath. egyházmegyék világi és szerzetes papi személyzetét, az illető plebániák- s fiókjainak lélekszámával stb. Megjelenend nagy alakban, herczeg primás bibornok ő eminentiája arezképével díszítve, 1863-diki újév kezdetével okvetlenül. A t. cz. előfizetők példányait a tisztelet gyűjtő uraktól veendik át. Kéretnek a t. cz. gyűjtő urak az előfizetési ivenket V o d i á n e r F. ur nyomdájába Pestre, új-tér 4-ik szám alatt — kellő tájékozhatóság végett — f. é. novemberhó végeig bekülden. A t. cz. gyűjtő uraknak minden 10 példány után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedni kötelességemnek tartandom. Pest, sz.-Mihály-hó 29-én 1862. Imrik József, m. k.

Adakozások.

A Szent-István-Társulat által Pestenszerzendő házra: frt kr.
Strázsay Károly, pénzügyészeti segéd Pesten 1 13

A Szent-László-Társulatra:

Gelentsér Privat az irgalmasrend főnöke Budán (93 tag után) aug.—oct. (Gelentsér P., Klesall P., John A., Hrebitsek H., Haulik Lukas, Bednarik A., Lukaesovits A., Andrassko G., Risch G., Péntek S., Maisch T., Sáhgy A., Cserta B., Szakovits S., Ponitz S., Jakobovits R., Bitto N., Pásztor J., Manderly J., Svoboda Sab., Oehlkecht A., Gróf M., Bursák B. F., Hullusz C., Való Ad., Nekanovits A., Úrghe J., Rothenburg A., Fischer J., Mestries G., Horváth G., Némethy Z., Potucsek F., Lazik E., Kiralovits St., Gernya P., Koch S., Schramek H., Popáczy R., Sipos Kilit, Stjepanszky O., Svoboda D., Kovacsics M., Jelakovits B. C., Kiss Cl., Szlovik B., Fekete Emil, Kulper J., Friesz O., Pöck F., Patakylucidus, Kárászyl Fl., Blümel Liber, Reisz Homobonus, Varschalik Gergely, Kollányi S., Sebesta V., Balázs István, Cselko János, Behány Pál, Cyprian L., Tvardy Manó, Genzor Márton, Behmann Bonus, Lukasz Patiens, Papanek, Knittel, Kommerel Dagobert, Borray C., Sztechay Candidus, Rudinszky Bruno, Balogh Alfred, Börtös Perphy, Petrik Januar, Anders Marcellinus, Milkovits Jovit, Szulik Regalatus, Heilmann Onophrus, Mestries Caesar, Kollár Bertrand, Berlik Sales, Dubnitzky Gust., Androvits Xaver, Hajer Avellinus, Franke Genesisus, Dubnitzky Benjamin, Sztankovits Ignác, Janosek Primus, Goldinger János, Péér Johanna, Petrolay József, Liszty Willibald, Blazsovits Ádám) (egyenként 18 krt) összesen 16 74
U d v a r d y „Polgárisodás” cz. munkájának 1 példányáért — 40
A veszprémi egyházmegyéből (a sídofoki tagoktól 12 frt 74 kr., a foksabadiaktól 6 frt, a lahóthiaktól 10 frt, a monostor-apáthiaktól 4 frt 30 kr., a felső-örsiektől 4 frt 25 kr.) összesen 37 30

Kegyes adományok.

Nt. T o c z e k János lipótvárosi káplán urtól Pesten a lipótvárosi templom építéséhez 4 pp. ezüst huszas, 2 o. é. ezüst h. és 1 o. é. ezüst frt.

Nyílt levelezés.

Hédervára: Fogadjá szives kézsorításunkat a küldött jeles dolgozatért. Legközelebb levelet írunk.
Ozornak: Az utóbbi küldemény közöltetni fog.
T . . . y-nak: Így nem lehet.
Sümege: Sept. 14-ikéről nem kaptunk tudósítást.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT; FELELŐS SZERKESZTŐ: SZABÓKY ADOLF.

PESTEN, EMICH GUSZTÁV M. AKAD. NYOMDÁSZ (BARÁTOK TERE, 7. SZÁM).